

ПАСПОРТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
12.00.01 – теорія та історія держави і права;
історія політичних і правових учень

I. Формула спеціальності:

Спеціальність 12.00.01 – група галузей юридичної науки, яка досліджує загальні закономірності виникнення та тенденції розвитку держави і права, їх структурно-функціональні характеристики, становлення конкретно-історичних державно-правових форм, еволюцію теоретичних уявлень людства про політику, право та державу.

II. Напрями досліджень:

2.1. У галузі теорії держави і права:

- Загальна характеристика теорії держави і права, проблеми методології та методів дослідження держави і права, загальнотеоретичні поняття, предмет і взаємозв'язок теорії держави і права з іншими науками про людину та суспільство.
- Поняття держави, її соціальне призначення та функції, типологізація держав, класифікація форм держави, загальні проблеми та принципи організації державного механізму.
- Держава і громадянське суспільство, держава в політичній системі суспільства, національна держава, демократична держава, соціальна держава, держава в умовах інтеграції і глобалізації.
- Сучасні концепції правопорозуміння, загальне розуміння права, об'єктивне та суб'єктивне в праві, принципи права, право і закон.
- Соціальне призначення та функції права, цінність права, місце права в системі соціального регулювання, право і держава.
- Права людини, класифікація прав людини та їх гарантії, права людини та право, правова держава.
- Правове регулювання, структура й основні складові механізму правового регулювання, типи та методи правового регулювання, дія права та його соціальна ефективність.
- Джерела та форми права, класифікація джерел права в різних правових системах, нормативно-правовий акт як основне джерело в правовій системі України, нормотворча діяльність і техніка.
- Поняття правової норми, галузі і інститути права та їх класифікація; законодавство та його структура, тлумачення законодавства.
- Правосвідомість, її структура та види, право і мораль, правова культура суспільства та особи.
- Зміст і структура правовідносин, проблеми реалізації суб'єктивних прав і юридичних обов'язків, правозастосовна діяльність, законність і правопорядок.
- Правова поведінка, правомірна поведінка та правопорушення, юридична відповідальність і її механізм.
- Правова система суспільства та її структура, класифікація правових систем сучасності; сім'ї правових систем, національна правова система, міждержавні правові системи, формування нових правових систем, порівняльне правознавство.

- Становлення та особливості розвитку державності, права та правової системи України.

2.2. У галузі історії держави і права:

- Предмет історико-правової науки, періодизація історії держави і права, методологія історико-правової науки, історико-правове джерелознавство.
- Історичні закономірності та конкретні особливості розвитку права і держави, право та держава як явище культури та цивілізації, традиції та новації у розвитку держави і права, історичні типи держави, історичні типи права.
- Історія становлення та функціонування окремих державних інститутів, галузей та інститутів права, історія правової культури.
- Становлення та особливості розвитку держави і права України.

2.3. У галузі історії політичних і правових вчень:

- Предмет і методологія історії вчень про державу і право, політична та правова доктрина та думка.
- Закономірності виникнення та тенденції розвитку світової теоретичної думки про державу та право, періодизація та класифікація вчень про державу і право.
- Основні політичні та правові доктрини Стародавнього світу, Середньовіччя, Нового і Найновіших часів.
- Основні напрями сучасної політико-правової ідеології, основні школи правознавства і державознавства на сучасному етапі, історія політико-правової думки України.

III. Галузь науки, з якої присуджуються наукові ступені: юридичні науки.